

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de vaste commissie voor
Buitenlandse Zaken
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

DATUM 19 OKTOBER 2020
ONZE REF. 2020/MK/jvo/028
ONDERWERP Begrotingsbehandeling Buitenlandse Zaken

Geachte leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken,

In week 46 (10 tot en met 12 november a.s.) spreekt u tijdens de begrotingsbehandeling met de minister van Buitenlandse Zaken, Stef Blok. Graag vragen wij uw aandacht voor een aantal zorgpunten van de consulaire dienstverlening die zich als gevolg van het coronavirus (COVID-19) op termijn kunnen gaan voordoen.

Een kleine introductie: *FME is de ondernemersorganisatie in de technologische industrie. Onze 2.200 leden zijn technostarters, handelsbedrijven, middelgrote en kleine industrie en grote industrie/multinationals die actief zijn in de sectoren metaal, elektronica, elektrotechniek en kunststof. Er werken bij onze leden 220.000 medewerkers. De gezamenlijke omzet van de FME-leden bedraagt 108 miljard euro.*

De Nederlandse technologiebedrijven zijn wereldspelers, die samen de helft – 51 miljard euro – van hun jaaromzet in het buitenland verdienen. Een deel van deze inkomsten is ook toe te rekenen aan onderhoudsdiensten bij klanten. Denk bijvoorbeeld aan hoogwaardige technologische machines die met enige regelmaat onderhouden moeten worden, en indien nodig, ook geserviced moeten worden. Hiervoor vliegen Nederlandse technici en (service) monteurs de wereld over. Het gaat bijvoorbeeld om monteurs van specialistische chipmachines, van ventilatie- en warmwatervoorziening van ziekenhuizen of van fabrieken waar cruciale medische apparatuur en vervangingsonderdelen worden geproduceerd.

Strategie rondom opstartfase internationale dienstreizen

Bedrijven ondervinden vanwege de maatregelen rondom het corona-virus reisrestricties om onderhoudswerkzaamheden in het buitenland te verrichten. Het gaat hier zowel om reizen naar buurlanden, waar Nederlandse monteurs nu ook geweerd worden vanwege de tweede golf, als reizen buiten de Europese Unie. FME pleit ervoor om mogelijkheden te onderzoeken hoe – eventueel in Europees-verband – meer dienstreizen op veilige wijze gefaciliteerd kunnen worden.

Momenteel zijn alleen noodzakelijke reizen buiten Europa toegestaan die een aantoonbare bijdrage leveren aan het belang van de Nederlandse economie en samenleving. Maar nu de crisis voortduurt moeten we kijken hoe we de komende maanden gaan overbruggen op een wijze waarbij meer dienstreizen op veilige wijze mogelijk zijn. Het is essentieel dat de export en daarmee de economie zo min mogelijk wordt gehinderd door alle noodzakelijke veiligheidsmaatregelen die in het kader van corona getroffen moeten worden. Het opstarten van nieuwe installaties en machines gebeurt per definitie op locatie bij de klant. De slotbetaling van grote projecten vindt pas daarna plaats. Binnen Europa moet het vrij verkeer van personen gewaarborgd worden. Te denken valt aan de greenlanes zoals destijds voor de transportsector aan het begin van de COVID-19 crisis werd gecreëerd.

FME vraagt u om tijdens de begrotingshandeling navraag te doen naar ruimere mogelijkheden van veilige internationale dienstreizen voor technisch personeel die op locatie bij de klant werkzaamheden moet verrichten. Welke strategie zal de overheid hanteren om internationale dienstreizen op veilige manier te faciliteren en hoe waarborgen wij vrij verkeer van personen binnen EU?

Mocht u naar aanleiding hiervan vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Marline Kester, Public Affairs adviseur van FME, via marline.kester@fme.nl of 06 27346611.

Met vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming
Voorzitter